

IQTISODIYOT&TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

№5 (3)

2026

ISSN: 2992-8982

<https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz/>

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

*Elektron nashr. 2026-yil, may.
3-qism*

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Sayfullo Normatovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Maxmudov Nosir, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Samadov Asqarjon Nishonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Ikrom Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xajiyev Baxtiyor Dushaboyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Hakimov Nazar Hakimovich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Musayeva Shoirazimovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), professor
Ali Konak (Ali Ko'nak), iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor (Turkiya)
Cham Tat Huei, falsafa fanlari doktori (PhD), professor (Malayziya)
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldix'o'ja o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dots.
Faxridinov Zafarjon Faxridin o'g'li, O'zb. Res. Bosh prokuraturasi HIJQKD boshqarma boshlig'i
Utayev Uktam Choriyevich, Anijon viloyati prokurorining o'rinbosari
Ochilov Farkhod, O'zb. Res. Bosh prokuraturasi IJQK Departamentining Namangan viloyati boshqarmasi boshlig'i
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Axmedov Javohir Jamolovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), katta o'qituvchi
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dots.
Djudi Smetana, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Krissi Lyuis, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Glazova Marina Viktorovna, Iqtisodiyot fanlari doktori (Moskva)
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sevil Piriyeva Karaman, falsafa fanlari doktori (PhD) (Turkiya)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon o'g'li, TDIU ITI departamenti rahbari
Ochilov Bobur Baxtiyor o'g'li, TDIU katta o'qituvchisi
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent.
Abdukarimova Dinara Rustamxanovna, bank-moliya akademiyasi professori, DSc., professor.
Ikramov Murod Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Nazarova Ra'no Rustamovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

Salimov Okil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Abdurakhmanov Kalandar Khodjayevich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Rae Kwon Chung, South Korea, Honorary Professor at TSUE, Nobel Prize Laureate
Osman Mesten, Member of the Turkish Parliament, Head of the Turkey–Uzbekistan Friendship Society
Akhmedov Durbek Kudratillayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Sayfullo Normatovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Kalonov Mukhiddin Bakhridinovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Siddikova Sadokat Gafforovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences
Khudoykulov Sadirdin Karimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Makhmudov Nosir, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Samadov Askarjon Nishonovich, Candidate of Economic Sciences, Professor
Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Ikrom Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Eshtayev Alisher Abduganiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khajiyev Bakhtiyor Dushaboyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khakimov Nazar Khakimovich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Musayeva Shoira Azimovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Professor
Ali Konak, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor (Turkey)
Cham Tat Huei, Doctor of Philosophy (PhD), Professor (Malaysia)
Foziljonov Ibrokhimjon Sotvoldikhoja ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Fakhriddinov Zafarjon Fakhriddin ogli, Head of the DCEC under the Prosecutor General's Office of the Rep. of Uzb.
Utayev Uktam Choriyevich, Deputy Prosecutor of Anijan Region
Ochilov Farkhod, Head of the Namangan Regional Department of the Department of Internal Affairs of Rep. of Uzb.
Buzrukkhonov Sarvarkhon Munavvarkhonovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Akhmedov Javokhir Jamolovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences
Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences, Senior Lecturer
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Acting Associate Professor
Judi Smetana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Chrissy Lewis, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Glazova Marina Victorovna, Doctor of Sciences in Economics (Moscow)
Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Sevil Piriyeva Karaman, Doctor of Philosophy (PhD) (Turkey)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, Head of the Department of Scientific Research and Innovations, TSUE
Ochilov Bobur Bakhtiyor ugli, Senior lecturer at TSUI
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Abdukarimova Dinara Rustamkhanovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Ikramov Murod Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Nazarova Ra'no Rustamovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Rustamov Ilhomiddin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
G'afurov Doniyor Orifovich, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, katta o'qituvchi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, mustaqil tadqiqotchi
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Geografiya fanlari doktori, professori
Umirzoqov Ja'sur Artiqboy o'g'li, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent
Zebo Kuldasheva, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Board of Experts:

Berkinov Bazarbay, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Pulatov Bakhtiyor Alimovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Rustamov Ilkhomiddin, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Kamilova Iroda Xusniddinovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics
Gafurov Doniyor Orifovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy
Fayziyev Oybek Rakhimovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Tukhtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Khamidova Faridaxon Abdulkarimovna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Yakhshiboyeva Laylo Abdisattorovna, Senior Lecturer
Babayeva Zuhra Yuldashevna, Independent Researcher
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Doctor of Geographical Sciences, Professor
Umirzokov Jasur Artiqboy ugli, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor
Zebo Kuldasheva, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor

- 08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 Marketing
- 08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 Menejment
- 08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali

O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi rayosatining 2023-yil 1-apreldagi 336/3-sonli qarori bilan ro'yxatdan o'tkazilgan.

MUNDARIJA

EKOLOGIK BARQARORLIKNI TA'MINLASHGA QARATILGAN HAYOTIY TASHABBUSLAR.....	12
Muxiddin Kalonov	
O'ZBEKISTONDA NAQDSIZ TO'LOVLAR ULUSHINING OSHISHI VA PUL MASSASI NAZORATI SAMARADORLIGIGA TA'SIRI.....	28
Pardayev G'ayrat Jabbor o'g'li	
BUXGALTERIYA HISOBINING PAYDO BO'LISHI VA RIVOJLANISHI HISOB SIYOSATINING SHAKLLANISHIDA ASOS SIFATIDA.....	34
Abduvaxidov Farxod Tuychiyevich	
O'ZBEKISTON AUDITORLIK TASHKILOTLARIDA ICHKI SIFAT NAZORATI STANDARTLARINI RISKKA YO'NALTIRILGAN YONDASHUV ASOSIDA TAKOMILLASHTIRISH.....	41
Bobonarova Kamola	
SANOAT KORXONALARINING INVESTITSION-INNOVATSION FAOLIYATI SAMARADORLIGINI OSHIRISHNING NAZARIY-USLUBIY ASOSLARI.....	47
Azizova Habiba Arslonovna	
TADBIRKORLIK SUBYEKTLARIGA RAQAMLI DAVLAT XIZMATLARINI KO'RSATISHNING NAZARIY YONDASHUVLARI.....	56
Yusupova Dilbar Mirabidovna	
КАРБОНОВЫЕ КРЕДИТЫ В АГРАРНОМ СЕКТОРЕ КАК ИНСТРУМЕНТ РАЗВИТИЯ ЗЕЛЁНОЙ ЭКОНОМИКИ УЗБЕКИСТАНА.....	61
Абдуллаева Зайнаб Руслановна	
BUXORO ZINDONI VA BOLO HOVUZ ANSAMBLI MISOLIDA TARIXIY OBIDALARNING BARQAROR TURISTIK SIG'IMI TAHLILI.....	66
Shodiyeva Moxichehra Shokir qizi, Qilichov Muhridin Husniddin o'g'li	
SOLIQ TIZIMIDA SOLIQ RISKINI BAHOLASH USLUBIYOTI.....	73
Ravshanjon Azimovich	
O'ZBEKISTONDA UMUMIY O'RTA TA'LIM TIZIMI: RIVOJLANISH TENDENSIYALARI VA BUXORO VILOYATI TAHLILI.....	80
Davidxodjayev Oybek Obidovich	
O'ZBEKISTONDA INVESTITSION KREDITLASHLASHNING AMALDAGI HOLATI VA ISTIQBOLLARI.....	85
Abdurashidova Mohidil Qodir qizi, Karimova A.	
IQTISODIYOTNI TRANSFORMATSIYALASH SHAROITIDA DXSH ASOSIDA FAOLIYAT YURITAYOTGAN TADBIRKORLIK SUBYEKTLARINI MOLIYAVIY QO'LLAB-QUVVATLASHNI BAHOLASH USULLARINI TAKOMILLASHTIRISH MUAMMOLARI.....	91
Toxirov Jaxongir Maxmudjon o'g'li	
SURXONDARYO VILOYATIDA UY-JOY QURILISHI VA IPOTEKA KREDITLASHNING O'ZARO BOG'LIQLIGI.....	96
Turopova Nigora Xolmurod qizi, Safarova Dilrabo Baxriddin qizi	
ESG INTEGRATION AND GREEN FINANCIAL ANALYSIS: A NEW METHODOLOGICAL APPROACH TO CORPORATE FINANCIAL SUSTAINABILITY.....	100
Erkin Temirovich Shodiev	
THE CURRENT STATE OF DIGITALIZATION OF TOURISM IN UZBEKISTAN AND PROSPECTS FOR ITS DEVELOPMENT.....	105
Bekmurodov Bakhtiyor Farkhodovich	
TA'LIM MUASSASALARINI MOLIYALASHTIRISHDA OPTIMALLASHTIRISH ZARURATI VA YO'NALISHLARI.....	113
Umarov Avzaljon Yodgorali o'g'li	

АХОЛИ ИСТЕ’МОЛ МАДАНИЯТИ ВА МИЛЛИЙ ИҚТИСОДИЙ О’СИШГА ТА’СИРИ	118
Rustamov Sheroz Oblokulovich	
ISHLAB CHIQRARISH OMILLARINING IQTISODIY O’SISHGA TA’SIRI: KOBБ–DOUGLAS MODELII ASOSIDA EKONOMETRIK TAHLIL	123
Maxmudov Sobir Xudoyberdiyevich	
BARQAROR SHAHARSOZLIK RIVOJLANISHIGA ERISHISHDA QATTIQ CHIQINDILARNI KOMPLEKS BOSHQARISH	129
Firas Halawani, Feruza Insavaliyeva	
СРАВНИТЕЛЬНЫЙ АНАЛИЗ РЕАЛИЗАЦИИ НА НАЦИОНАЛЬНОМ УРОВНЕ КЛЮЧЕВЫХ МЕЖДУНАРОДНЫХ ЭКОЛОГИЧЕСКИХ СОГЛАШЕНИЙ, СВЯЗАННЫХ С ТРАНСГРАНИЧНЫМ ЗАГРЯЗНЕНИЕМ, В УЗБЕКИСТАНЕ И СОСЕДНИХ СТРАНАХ.....	139
Шафикова Луиза, Ойбек Камилов	
ЦИФРОВАЯ ЭКОНОМИКА УЗБЕКИСТАНА: ОЦЕНКА ТЕКУЩЕГО УРОВНЯ И ПОТЕНЦИАЛА РОСТА	150
Омонтурдиева Диёра	
YER VA SUV RESURSLARINI INTEGRATSIYALASHGAN BOSHQARISHDA DRONLARDAN FOYDALANISH.....	155
Matkarimov Mansur	
YASHIL INVESTITSIYALAR BOZORI MEKANIZMINING DASTAKLARI	161
Ziyodullayeva Gulasal Akmal qizi	
СТРАТЕГИЯ ПРИВЛЕЧЕНИЯ И УДЕРЖАНИЯ ПЕРСОНАЛА ПОСРЕДСТВОМ HR-БРЕНДИНГА: ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ И ПРАКТИКА РЕАЛИЗАЦИИ В РЕСПУБЛИКЕ УЗБЕКИСТАН	167
Дониерова Фотимабону Алишер кизи	
KAMBAG’ALLIKNI MONETAR VA KO’P O’LCHOVLI VAHOLASH METODOLOGIYASI ASOSIDA IQTISODIY O’SISH STRATEGIYALARINI KONSEPTUAL TAKOMILLASHTIRISH	173
Sotiboldiyev Asadbek Hasan o’g’li	
QURILISH SANOATIDA RESURS TEJAMKOR ISHLAB CHIQRARISH TIZIMINI RIVOJLANTIRISHNING USTUVOR YO’NALISHLARI.....	179
Utbasarov Doniyorjon Baxtiyorovich	
KICHIK BIZNESDA XIZMATLAR SOHASINI RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA RIVOJLANTIRISHNING AHAMIYATI.....	188
Raximov Zafar Komilovich, Mamatazimov Jaloliddin Sherzod o’g’li	
MANAGING DIGITAL TRANSFORMATION IN PRIMARY HEALTHCARE: A SYSTEMATIC LITERATURE REVIEW	192
Ashurova Sitora Xusnitdin qizi	
МЕЖДУНАРОДНЫЕ ПРАВОВЫЕ ПРОБЕЛЫ В УПРАВЛЕНИИ ТРАНСГРАНИЧНЫМ ЗАГРЯЗНЕНИЕМ ВОД В ЦЕНТРАЛЬНОЙ АЗИИ	197
Тиллахуджаев Аббосхон, Дилфуза Шакирова, Мухамедалиева Сайёра, Ойбек Камилов	
JAHON ME’MORIY MEROSIDAN TURIZMDA FOYDALANISH: DOLZARB MUAMMOLAR, ZAMONAVIY YECHIMLAR VA ISTIQBOLLI TAKLIFLAR.....	208
Qilichov Muhridin Husniddin o’g’li	
IMPROVING SALES PROMOTION STRATEGIES FOR UZBEK EXPORTERS IN DEVELOPING FOREIGN MARKETS.....	217
Aziz Kurbanovich Abdullaev, Rustamova Madina Baxrom qizi	
ENVIRONMENTAL DEGRADATION AND CARBON EMISSION: INTERCONNECTED LINKS WITH ECONOMIC GROWTH IN POST-SOVIET.....	222
Rajabova Malika Nuriddin qizi	
NATIYAGA YO’NALTIRILGAN BUDJETLASHTIRISHGA OID ILMIY QARASHLAR VA YONDASHUVLAR	230
Qosimova Gulyar Axmatovna	

ТРАНСГРАНИЧНЫЕ ФАКТОРЫ РАЗВИТИЯ РЕГИОНАЛЬНОГО ТУРИЗМА НА ПРИМЕРЕ РЕСПУБЛИКИ КАРАКАЛПАКСТАН.....	236
Наурызбаев Алиакбар Рустамович	
ВЗАИМОСВЯЗЬ УРОВНЯ ЖИЗНИ И ИНДЕКСА ЧЕЛОВЕЧЕСКОГО РАЗВИТИЯ В УСЛОВИЯХ СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКОГО РАЗВИТИЯ	239
Усманова Зумрад Исламовна	
KIMYO SANOAT KORXONALARINING INNOVATSION FAOLIYATINI MOLIYALASHTIRISHNI YANADA TAKOMILLASHTIRISH CHORALARI	242
Muxammadiyeva Munira Zaynabuddinovna	
QISHLOQ UY-JOY QURILISHIDA DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIK MEXANIZMLARINING AHAMIYATI.....	248
Xannarov Komiljon Karimovich	
TIBBIYOT MUASSASALARI FAOLIYATINI MUVOFIQLASHTIRISH VA VAZIFALAR TAQSIMOTI TAMOYILLARI.....	253
Saidov Suhrob Shodmonovich	
HUDUDIY IQTISODIY INTEGRATSIYA RIVOJLANISHINING XORIJIY TAJRIBASI VA MARKAZIY OSIYO MAMLAKATLARI UCHUN AHAMIYATI.....	257
Akbarova Kamola Akmaljonovna	
MOLIYAVIY TAHLIL AXBOROT BAZASINING KORXONA RAQOBATBARDOSHLIGIGA TA'SIRI	263
Karimov Eminjon Gapardjonovich	
XIZMAT KO'RSATISH SOHASIDA INVESTITSIYALAR SAMARADORLIGINI OSHIRISHNING ZAMONAVIY MEXANIZMLARI	270
Shermatov Axror Abdixakimovich	
QAYTA TIKLANUVCHI ENERGIYA MANBALARIDAN SAMARALI FOYDALANISH VA ENERGIYA SAQLASH TIZIMLARINI RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI	275
Ergash Bobobekov	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA TIJORAT BANKLARIDA ISLOM MOLIYASINI RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI	281
Yo'ldoshev Jamshid Nu'monovich	
XIZMAT KO'RSATISH KORXONALARINI SAMARALI RIVOJLANTIRISH MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH	285
Qurbonova Rahima Jamshedovna	
YASHIL IQTISODIYOT SHAROITIDA YANGI ISH O'RINLARINI SHAKLLANTIRISH ISTIQBOLLARI.....	290
Ibroximova Nafosat Abdusattor qizi	
YASHIL IQTISODIYOT SHAROITIDA QAYTA ISHLASHNING IQTISODIY O'SISHGA TA'SIRI: MUAMMOLAR VA ISTIQBOLLAR.....	297
Raximov Zikrullo Soyibjon o'g'li	
RAQAMLI MUHITDA REKREATSION XIZMATLAR MARKETINGINI RIVOJLANTIRISH YO'NALISHLARI	302
Usmanova Zumrad Islamovna	
WAYS TO IMPROVE THE QUALITY OF EDUCATIONAL SERVICES IN HIGHER EDUCATIONAL INSTITUTIONS	306
Iskhakova Sarvar Ayubovna, Amriyeva Shahzoda Shukhratovna	
BARQAROR TURIZMGA ERISHISHDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISHNING AHAMIYATI.....	312
Baxtiyorov Javlon Fazliddin o'g'li	
MEVA MAHSULOTLARINI QAYTA ISHLASH KORXONALARIDA IQTISODIY SAMARADORLIKNI OSHIRISHNING ZAMONAVIY TIZIMI.....	316
Yusufova Laylo G'ayrat qizi	

AHOLISI ZICH JOYLASHGAN HUDUDLARDA QISHLOQ JOYLARINING BARQAROR RIVOJLANISHI: NAZARIY-METODOLOGIK ASOSLAR.....	325
Yusufjonov Jahongir Ilxomjon o'g'li	
СТРАТЕГИЧЕСКОЕ МЫШЛЕНИЕ В ФИЛОСОФИИ СТОИЦИЗМА И СОВРЕМЕННОЙ ТЕОРИИ СТРАТЕГИИ: СРАВНИТЕЛЬНЫЙ АНАЛИЗ ВЗГЛЯДОВ МАРКА АВРЕЛИЯ И КОНЦЕПЦИИ СТРАТЕГИРОВАНИЯ ВЛАДИМИРА Л. КВИНТА.....	329
Норкулов Суннатбек Алишерович	
О'ZBEKISTONDA OLIY TA'LIM MUASSASALARINI MOLIYALASHTIRISHNI TAKOMILLASHTIRISH.....	335
Kurbanov Baxodir Negmatullayevich	
MAMLAKATIMIZDA INVESTITSIYALAR SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA QULAY BIZNES MUHITINING TA'SIRI.....	341
Vahidova Gulhayyo Arzi qizi	
O'ZBEKISTONDA KICHIK VA O'RTA BIZNESNI BANK KREDITLARI BILAN TA'MINLASHNI TAKOMILLASHTIRISH YO'NALISHLARI.....	347
Raxmanova Ilmira Rustamovna	
SAVDO KORXONALARINING RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISHDA MA'LUMOTLAR TAHLILI VA MAQSADLI MARKETINGDAN FOYDALANISH YO'NALISHLARI.....	354
Toxirov Javlon Raximovich	
MAXSUS IQTISODIY ZONALARNI TARKIBIY QISMLARI BO'YICHA BAHOLASHNING MUHIM OMILLARI.....	361
Arslonov U. U.	
RESURLAR TA'MINOTI TIZIMINING TASHKILY-IQTISODIY XUSUSIYATLARI.....	367
Arziqulova Oybarchin Eshquvat qizi	
JAHON SAVDO TASHKILOTI TAMOYILLARI ASOSIDA SOLIQ SIYOSATINI MUVOFIQLASHTIRISHNING KONSEPTUAL ASOSLARI.....	373
Saitqulov Suxrob Shavkatovich	
TIJORAT BANKLARIDA MIJOZLARNING KREDIT QOBILIYATINI BAHOLASH UCHUN SKORING MODELIDA SUN'YI INTELLEKTNII JORIY ETISHNING AHAMIYATI.....	380
Komiljon Karimov	
OLIY TA'LIM VA AMALIYOT TIZIMLARI INTEGRATSIYASI ASOSIDA KADRLAR TAYYORLASH MENEJMENTINI TAKOMILLASHTIRISHNING INNOVATSION MEXANIZMLARI.....	386
Karimova Xurshida Raximovna	
QO'RIQLASH DEPARTAMENTIDA SOLIQ YUKLAMASINING MOLIYAVIY BARQARORLIKKA TA'SIRI VA UNI ICHKI MOLIYAVIY NAZORAT HAMDA AUDIT NUQTAYI NAZARDAN TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI.....	390
Salimbayev Mirsohibjon Mirsodiq o'g'li	
ПОВЫШЕНИЕ КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТИ АГРОПРОМЫШЛЕННОГО КОМПЛЕКСА И ОБЕСПЕЧЕНИЕ ПРОДОВОЛЬСТВЕННОЙ БЕЗОПАСНОСТИ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН.....	396
Ли Марина Рудольфовна	
O'ZBEKISTONDA YER RESURLARINING AGRAR IQTISODIYOTGA TA'SIRINI EKONOMETRIK BAHOLASH.....	402
Xoshimova Sevara Baxromovna	
FARMATSEVIKA IMPORT kompaniyalarida reklama siyosatini takomillashtirish: "SHINING IMPEX" AJ MISOLIDA EMPIRIK TADQIQOT.....	410
Alimxodjayeva Nargiza Elshodovna, Nurullayev Ilyosbek Xojiabdulla o'g'li	
HUDUDIY IQTISODIY O'SISHNI EKONOMETRIK MODELASHTIRISH USULLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	417
Turayev Baxtiyor Ergashevich	
QAYTA TIKLANUVCHI ENERGIYA SANOATINI RIVOJLANTIRISHNING IQTISODIY MEXANIZMLARI VA SAMARADORLIKNI OSHIRISH YO'NALISHLARI.....	421
Qalandarova Gulshoda Nazirjon qizi	

QISHLOQ XO'JALIGI KORXONALARIDA DAVLAT SUBSIDIYALARINING MOLIYAVIY NATIJALARGA TA'SIR KANALLARI VA ULARNI HISOBDA AKS ETTIRISH MASALALARI	427
Davronbek Matyakubovich Matkarimov, Qadamov Mirzobek Ulug'bek o'g'li	
O'ZGARUVCHILAR O'RTASIDAGI MUNOSABATLARNI REGRESSIYA MODELLARI ORQALI AMALIY TAHLILI	432
Sakiyeva Ozoda Batirovna, Xushvaqtova Dilfuza Ramazon qizi	
INSON KAPITALIGA YO'NALTIRILGAN INVESTITSİYALARNI MOLIYALASHTIRISH AMALIYOTINI TAKOMILLASHTIRISH	437
Zayniddinov Aloviddin Zayniddin o'g'li	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA KRIPTO-AKTIVLAR AYLANMASINI RIVOJLANTIRISH HAMDA BOZOR MUNOSABATLARINI TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI	444
Khakimov Bekzod Ilhomjonovich	
O'ZBEKISTONDA MADANIYAT VA SAN'AT TA'LIMI MUASSASALARINI DAVLAT TOMONIDAN MOLIYALASHTIRISHNING HOZIRGI HOLATI VA MUAMMOLARI.....	453
Atabayeva Yulduz Baxtiyar qizi	
ЧЕЛОВЕЧЕСКИЙ КАПИТАЛ КАК ФАКТОР ПЕРЕХОДА К ЗЕЛЁНОЙ ЭКОНОМИКЕ В УЗБЕКИСТАНЕ	457
Ким Елена Радионовна	
O'ZBEKISTONDA YASHIL LOYIHALARNI MOLIYALASHTIRISHNI BOSHQARUV SAMARADORLIGI: HOLAT, MUAMMOLAR VA ISTIQBOLLAR.....	464
Abdurasulova Zarina Sayfiddin qizi	
STRATEGIC MARKETING CAPABILITIES AND ENTERPRISE COMPETITIVENESS IN DIGITAL PLATFORM ECOSYSTEMS: A CONCEPTUAL SMPC MODEL FOR EMERGING MARKETS	471
Bakhtiyor Ruziev Eshmuminovich	
ВЗАИМОСВЯЗЬ УРОВНЯ ЖИЗНИ И ИНДЕКСА ЧЕЛОВЕЧЕСКОГО РАЗВИТИЯ В УСЛОВИЯХ СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКОГО РАЗВИТИЯ	477
Усманова Зумрад Исламовна	
UGLEROD CHIQINDILARINI KAMAÝTIRISHDA YASHIL INVESTITSİYALAR AHAMIYATINING NAZARIY ASOSLARI.....	480
Jumaniyozov Feruzbek Dilshod o'g'li, Niyozmetov Doniyor Rejabbayevich, Majidov Jamoladdin Komoliddinovich	
MEHMONXONA XO'JALIGI SUBEKTLARIDA INSON RESURSLARINI BOSHQARISHNING NAZARIY-USLUBIY ASOSLARI.....	485
Gulomqodirova Ma'muraxon Saydumarxon qizi	
QISHLOQ MANZILGOHLARINI BARQAROR RIVOJLANTIRISHNING MOHIYATI VA NAZARIY JIHATLARI	492
Xusanova Sevara Shavkat qizi	
QURILISH KORXONALARIDA INNOVATSION-INVESTITSION BOSHQARUV METODOLOGIYASINI TAKOMILLASHTIRISH.....	499
Raxmatillo Mirolimovich Egamov	
MOLIYAVIY HISOBOTNING KOMPILYATSIYASI BO'YICHA TOPSHIRIQLARNI BAJARISH TARTIBI.....	503
A.Z.Avlokulov	
ERKIN IQTISODIY ZONALARNING MOHIYATI, TASNIFLASH MEZONLARI VA SHAKLLARI	507
Ibragimov Aziz Turayevich	
IJTIMOY OMILLAR ASOSIDA BIZNES SUBYEKTLARI FAOLIYATINI TASHKIL ETISHNING AFZALLIKLARI.....	514
Isroilov Xurshidbek Rustambek o'g'li	
AVTOTRANSPORT XIZMATLARINI KO'RSATUVCHI KORXONALAR FAOLIYATI HAMDA ULARDA SAMARADORLIKNI BAHOLASHNING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI.....	521
Raximov Azamat Hamroqulovich	

КО'П QAVATLI UY-JOY OBYEKTлари LOYIHASINI AMALGA OSHIRISHDA RAQAMLI PLATFORMALARDAN FOYDALANISH IMKONIYATLARI.....	525
Xikmatov Xakimxon Xamzaevich, Xalilov Nimatillo, Fattoyev Orzujon Xudoyqul o'g'li	
TIJORAT BANKLARINING TADBIRKORLIK SUBYEKTLARINI MOLIVAVIY QO'LLAB-QUVVATLASH MEKANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH YO'NALISHLARI.....	530
Djumaniyazova Shaxnoza G'afurdjanovna	
MINTAQA SHAHARLARIDA SANOAT ISHLAB CHIQRISH DARAJASI TAHLILI.....	535
Ne'matov Ne'matulla Erkinboyevich	
СТРАТЕГИЧЕСКИЙ МАРКЕТИНГ В ЭПОХУ ЦИФРОВИЗАЦИИ: КАК СОЦИАЛЬНЫЕ СЕТИ ФОРМИРУЮТ ПОВЕДЕНИЕ ПОТРЕБИТЕЛЕЙ.....	539
Убайдуллоева Сабрина Кодыровна	
NAVOIY VILOYATIDA MEHNAT RESURSLARIDAN FOYDALANISH HOLATINING IQTISODIY TAHLILI.....	545
O'roqov Mamurali Odil o'g'li	
KICHIK BIZNES VA TADBIRKORLIK KAMBAG'ALLIKNI KAMAYTIRISH VOSITASI SIFATIDA.....	551
Ramazonov Zafar Ulug'bekovich	
O'ZBEKISTON VILOYATLARIDA TURISTIK XIZMATLAR EKSPORTINING BARQAROR DIVERSIFIKATSIYASI: HUDUDIY KONSENTRATSIYA VA BARQAROR RIVOJLANISH TENDENSIYALARI TAHLILI.....	555
Sayfullayeva Madina Sirojiddinovna	
RIVOJLANGAN MAMLAKATLARDA XIZMAT KO'RSATISH SOHASINI KREDITLASH MODELLARI VA ULARNI O'ZBEKISTON SHAROITIDA QO'LLASH IMKONIYATLARI.....	565
Nurmuxammedov Abdijabbar Yunusovich	
JAHON IQTISODIYOTI GLOBALLASHUVINING HARAKATLANTIRUVCHI OMILLARI, BELGILARI VA SHAKLLARI.....	575
Abdullayeva Zulfiya Izzatovna	
DAVLAT MOLIVAVIY BOSHQARUVIDA RAQAMLI TRANSFORMATSIYA: SUN'IY INTELLEKT VA BLOKCHEYN TEXNOLOGIYALARINING QO'LLANILISHI.....	579
Tilabov Nasrulla Tashmurotovich, Kustanbaeva Jansaya Marat qizi	
JAHON AMALIYOTIDA YASHIL XIZMATLAR KONSEPSIYASINING RIVOJLANISH BOSQICHLARI, YO'NALISHLARI VA LOKALLASHAYOTGAN INSTITUTSIONAL ASOSLARI.....	584
Y.M. Xalikov	
MILLIY IQTISODIYOTDA SAMARALI RAQOBAT.....	591
Karimova Iroda Abdusattarovna	
MEHMONXONALARDA SUV VA ENERGIYA RESURSLARINI BARQAROR BOSHQARISHNING TASHKILY-IQTISODIY JIHATLARI.....	598
Abbosova Sabina Hasan qizi	
KORXONALARDA DEBITORLIK VA KREDITORLIK QARZLARNI OPTIMALLASHTIRISHNING ZAMONAVIY METODOLOGIK YONDASHUVLARI.....	604
Mirzayev Ozod Furkatovich	
PAXTA SANOATINI CHUQUR QAYTA ISHLASH ASOSIDA KICHIK BIZNES VA XUSUSIY TADBIRKORLIKNI RIVOJLANTIRISH.....	611
Abdullayev Hamidulla Abdug'ani o'g'li	
РАЗВИТИЕ УРБАНИЗАЦИИ В ЦЕНТРАЛЬНОЙ АЗИИ: СРАВНИТЕЛЬНЫЙ АНАЛИЗ.....	615
Салимова Юлдуз Исаковна	
UY-JOY FONDI BOSHQARUVINING TASHKILY-IQTISODIY MEKANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	624
Aminova Naima Umar qizi	
STRATEGIC HUMAN RESOURCE MANAGEMENT IN HIGHER EDUCATION: CHALLENGES AND OPPORTUNITIES.....	628
Sultonboyeva Munira Bahodirovna, Sultanova Kamila Muktorali Kizi	

RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA ELEKTRON TIJORATNING AHAMIYATI.....	636
Mullabayev Murod Farxodjonovich	
THE ROLE OF THE UZBEK LANGUAGE IN THE DIGITAL AGE.....	641
Yuldasheva Dilnoza Bekmurodovna	
ISHLAB CHIQARISH KORXONALARIDA BOSHQARUV USULLARIDAN FOYDALANISHNI TAKOMILLASHTIRISH.....	646
Mahmudov Sunnatjon Abdujabbor o'g'li	
RAQOBATBARDOSHLIKNI SHAKLLANTIRISH SHAROITIDA KICHIK BIZNES VA TADBIRKORLIKNI RIVOJLANTIRISH MEKANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH YO'NALISHLARI.....	651
Kosbatirov Anvar Nurgaliyevich	
YASHIL LOYIHALARNI MOLIYALASHTIRISHDA XALQARO MOLIYA INSTITUTLARINING ROLI VA ISTIQBOLLARI.....	657
Yakubova Samira Sabitdjanovna	
O'ZBEKISTONDA BANK AUDITI VA INVESTITSION FAOLLIK O'RTASIDAGI BOG'LIQLIK.....	660
Ergashev Jamshid Jamoliddinovich, Muhammadjonova Iroda Bahodir qizi	
CORPORATE GOVERNANCE QUALITY, FOREIGN DIRECT INVESTMENT, AND ECONOMIC GROWTH: A PANEL ECONOMETRIC ANALYSIS OF CENTRAL ASIAN COUNTRIES (2003–2024).....	664
Yusufjon Po'latov	
AGRAR MAHSULOTLARNI QAYTA ISHLASH SANOATINI RIVOJLANTIRISHDA XORIJIY MAMLAKATLAR TAJRIBASI.....	
Sheraliyev Axror Sodiqovich, Ne'matov Javohir Zoxidjon o'g'li	
GANDBOL BILAN SHUG'ULLANUVCHI CHIZIQ O'YINCHISINI O'YIN JARAYONIDAGI TEXNIK-TAKTIK TAYYORGARLIGINI MAXSUS MASHQLAR ORQALI OSHIRISH SAMARADORLIGI.....	677
R.O. Obloberdiyeva	
AKSIYADORLIK JAMIYATLARI TO'LOV QOBILİYATI VA MOLIYAVIY BARQARORLIGINING IQTISODIY MOHIYATI VA XUSUSIYATLARI.....	683
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA AKSIYADORLIK JAMIYATLARINING TO'LOV QOBILİYATLARINI OSHIRISH MEKANIZMLARI VA UNING NAZARIY JIHATLARI.....	689
Ishonqulov Nizamjon Fayzullayevich, Ishbekova Lobar Yunusxonovna	
QISHLOQ XO'JALIK MAHSULOTLARINI ISHLAB CHIQARISH SAMARADORLIGINI BAHOLASHNING EKONOMETRIK MODELLARI.....	694
Kenjayev Toshbolta Aminovich	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA MILLIY TO'LOV INFRATUZILMASINI RIVOJLANTIRISH.....	702
Ismailova Nasiba Komildjanovna	
КЭРРИ-ТРЕЙД В ЭПОХУ ГЕОПОЛИТИЧЕСКИХ ШОКОВ: УРОКИ БЛИЖНЕВОСТОЧНОГО КОНФЛИКТА.....	708
Сулейманов Ильнур Радикович	
O'ZBEKISTONDA OZIQ-OVQAT XAVFSIZLIGINI TA'MINLASHDA RESIRKULYATSION AKVAKULTURA TIZIMLARINING (RAS) STRATEGIK AHAMIYATI VA IQTISODIY SAMARADORLIGI.....	715
Nazokat G'ulomova	
MAXSUS IQTISODIY ZONALARDA SOLIQ MA'MURIYATCHILIGINI TAKOMILLASHTIRISHNING METODOLOGIK YONDASHUVLARI.....	719
To'rayeva Nafisa Odiljonovna	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA ALOQA XIZMATLARI BOZORINI RIVOJLANTIRISHNING INSTITUTSIONAL VA METODOLOGIK ASOSLARI.....	724
Xazratov Abror Panjiyevich	
AUDITORLIK DALILLARI VA ULARNI HUJJATLASHTIRISH JARAYONINING MUHIM JIHATLARI.....	730
G'aniev Z.U.	
ПОВЫШЕНИЕ ПОРОГА ПЕРЕХОДА НА НДС КАК НАЛОГОВЫЙ ИНСТРУМЕНТ СТИМУЛИРОВАНИЯ РАЗВИТИЯ МАЛОГО БИЗНЕСА В УЗБЕКИСТАНЕ.....	736
Буранова Лола Вахобовна	
Садиков Искандар Гайратович	

IQLIM O'ZGARISHI SHAROITIDA SUV RESURLARIDAN SAMARALI FOYDALANISH YO'LLARI	744
Turgunbayev Utkir Begimovich	
BUDJET TASHKILOTLARIDA ICHKI AUDITNING IQTISODIY MOHIYATI, MAQSADI VA INSTITUTSIONAL O'RNI	749
Saitmuratov Saitmurot Masharip o'g'li	
KELAJAK STRATEGIYASI INNOVATSION HR-SIYOSATLAR VA YOSH KADRLAR BILAN ISHLASHNING KONSEPTUAL MODEL	755
Abiyev Jahongir Ne'matovich	
BUDJET TASHKILOTLARIDA ICHKI AUDIT O'TKAZISH JARAYONINING USLUBIY TAHLILI	761
Saitmuratov Saitmurot Masharip o'g'li	
AKSIYADORLIK JAMIYATLARIDA KORPORATIV BOSHQARUV TIZIMINI RAQAMLI TRANSFORMATSIYA ASOSIDA TAKOMILLASHTIRISH YO'NALISHLARI	767
Ashurov Furkatjon Shuxratovich	
ОПЫТ ВЕДУЩИХ ЗАРУБЕЖНЫХ СТРАН В НАЛОГООБЛОЖЕНИИ ХОЗЯЙСТВУЮЩИХ СУБЪЕКТОВ	771
Курбанов Рустам Раджапович	
FOND BOZORI ORQALI XUSUSIYLASHTIRISH: POLSHA TAJRIBASI, O'ZBEKISTONDA QO'LLASH IMKONIYATLARI	775
Chinqulov Qahramon Ravshanovich	
SAMARQAND QISHLOQLARIDA "OILAVIY MEHMON UYLARI" (GUEST HOUSES) VA EKOTURIZMNI RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI: ISHCHI KUCHI VA KAPITAL NAZARIY TAHLILI	781
Ozoda Pardayeva	
YASHIL INNOVATSIYALARNING O'ZBEKISTONDAGI IQTISODIY ROLI	787
Mamatsoliyev Muhammadjon	
SUV TANQISLIGI SHAROITIDA SOHANI RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA BOSHQARISH (XORIJ TAJRIBASI)	793
Akbarova Shaxnoza Yakub qizi	
IQLIM O'ZGARISHI SHAROITIDA O'ZBEKISTONDA ASALARICHILIK TARMOG'INI DAVLAT TOMONIDAN QO'LLAB-QUVVATLASH MEXANIZMLARI SAMARADORLIGINI OSHIRISH	797
Farmanov Jonibek Ziyadullayevich	
RAQAMLI TRANSFORMATSIYA SHAROITIDA NEFT-GAZ SANOATI KORXONALARIDA AXBOROT ALMASHINUVINI TAKOMILLASHTIRISH "Muborak gazni qayta ishlash zavodi MCHJ misolida"	802
Abdullayev Munis	

RAQAMLI TRANSFORMATSIYA SHAROITIDA NEFT-GAZ SANOATI KORXONALARIDA AXBOROT ALMASHINUVINI TAKOMILLASHTIRISH

“Muborak gazni qayta ishlash zavodi MCHJ misolida”

Abdullayev Munis

Xalqaro nordik universiteti,

Sanoatni boshqarish va raqamli texnologiyalar kafedrasini mudiri,

PhD professor

Email: m.abdullayev@nordicuniversity.org

Orcid: 0000-0003-0290-8453

Annotatsiya. Neft-gaz sanoati korxonalarida raqamli transformatsiya jarayonlarining jadallashuvi ishlab chiqarish, laboratoriya va korporativ boshqaruv tizimlari o'rtasida uzluksiz axborot oqimlarini shakllantirishni talab etmoqda. Mavjud amaliyotda turli axborot platformalarining o'zaro moslashuv darajasining yetarli emasligi, ma'lumotlarning standartlashtirilmaganligi hamda ayrim jarayonlarning qo'lda bajarilishi boshqaruv samaradorligini cheklamoqda. Shu munosabat bilan ishlab chiqarish va boshqaruv tizimlari o'rtasidagi integratsiya darajasi baholanib, axborot oqimlaridagi uzilishlar hamda ularning iqtisodiy ta'siri aniqlangan. Laboratoriya natijalarini qayta ishlash, energiya resurslari monitoringi va korporativ boshqaruv platformalarining o'zaro bog'liqligini kuchaytirishga qaratilgan integratsiyalashgan yechim ishlab chiqilgan. OPC UA, WITSML va PRODML standartlariga asoslangan taklif etilayotgan arxitektura yagona raqamli muhitni shakllantirish, real vaqt rejimida monitoringni tashkil etish, ma'lumotlar to'liqligini oshirish hamda sun'iy intellekt texnologiyalaridan samarali foydalanish imkonini beradi. Natijada boshqaruv qarorlarining aniqligi ortishi, ishlab chiqarish samaradorligi yaxshilanishi va korxonaning raqamli transformatsiya darajasi yuksalishi asoslab berilgan.

Kalit so'zlar: raqamli transformatsiya, neft-gaz sanoati, axborot oqimlari, axborot integratsiyasi, SCADA, ERP, LIMS, Data Lake, OPC UA, WITSML, PRODML.

Abstract. The acceleration of digital transformation processes in oil and gas enterprises requires the establishment of continuous information flows between production, laboratory, and corporate management systems. In current practice, the limited interoperability of different information platforms, the lack of data standardization, and the presence of manual operations constrain management efficiency and the effective utilization of digital technologies. In this regard, the level of integration between production and management systems was assessed, and disruptions in information flows together with their economic implications were identified. An integrated solution aimed at strengthening the interaction among laboratory data processing, energy resource monitoring, and corporate management platforms was developed. The proposed architecture, based on OPC UA, WITSML, and PRODML standards, enables the creation of a unified digital environment, supports real-time monitoring, improves data completeness, and enhances the application of artificial intelligence technologies. The findings demonstrate that the proposed approach contributes to more accurate managerial decision-making, improved production efficiency, and a higher level of digital transformation within industrial enterprises.

Keywords: digital transformation, oil and gas industry, information flows, information integration, SCADA, ERP, LIMS, Data Lake, OPC UA, WITSML, PRODML.

Аннотация. Ускорение процессов цифровой трансформации на предприятиях нефтегазовой отрасли требует формирования непрерывных информационных потоков между производственными, лабораторными и корпоративными системами управления. В существующей практике недостаточная совместимость различных информационных платформ, отсутствие унификации данных, а также сохранение ряда ручных операций ограничивают эффективность управления и снижают потенциал использования цифровых технологий. В связи с этим проведена оценка уровня интеграции

производственных и управленческих систем, выявлены разрывы в информационных потоках и определены их экономические последствия. Разработано интегрированное решение, направленное на усиление взаимодействия между системами обработки лабораторных данных, мониторинга энергетических ресурсов и корпоративного управления. Предлагаемая архитектура, основанная на стандартах OPC UA, WITSML и PRODML, обеспечивает формирование единой цифровой среды, организацию мониторинга в режиме реального времени, повышение полноты данных и расширение возможностей применения технологий искусственного интеллекта. Обосновано, что внедрение данного подхода способствует повышению точности управленческих решений, улучшению производственной эффективности и дальнейшему развитию цифровой трансформации предприятия.

Ключевые слова: цифровая трансформация, нефтегазовая отрасль, информационные потоки, интеграция информации, SCADA, ERP, LIMS, Data Lake, OPC UA, WITSML, PRODML.

KIRISH

Neft-gaz sanoati mamlakat iqtisodiyotining strategik tarmoqlaridan biri bo'lib, uning samarali faoliyati ishlab chiqarish jarayonlarini uzluksiz boshqarish, resurslardan oqilona foydalanish hamda tezkor boshqaruv qarorlarini qabul qilish bilan bevosita bog'liqdir. Raqamli iqtisodiyot sharoitida ma'lumotlar korxonalarining muhim strategik resursiga aylanib, ularni yig'ish, qayta ishlash va boshqaruv tizimlariga integratsiya qilish masalalari dolzarb ahamiyat kasb etmoqda. Shu sababli neft-gaz korxonalarida axborot almashinuvini takomillashtirish va turli axborot tizimlari o'rtasida yagona ma'lumotlar muhitini shakllantirish raqamli transformatsiyaning ustuvor yo'nalishlaridan biri hisoblanadi.

Bugungi kunda neft-gaz sanoati korxonalarida SCADA, DCS, MES, ERP va LIMS kabi zamonaviy axborot tizimlari keng qo'llanilmoqda. Ushbu tizimlar texnologik jarayonlarni nazorat qilish, ishlab chiqarishni boshqarish, laboratoriya tahlillarini yuritish hamda moliyaviy-iqtisodiy ko'rsatkichlarni monitoring qilish imkonini beradi. Biroq amaliyotda mazkur tizimlar ko'pincha mustaqil faoliyat yuritib, ular o'rtasidagi ma'lumotlar almashinuvi va integratsiya darajasini yanada takomillashtirish imkoniyatlari mavjud. Natijada ayrim hollarda ma'lumotlarning takrorlanishi, uzatilish jarayonidagi vaqt tafovutlari hamda boshqaruv qarorlarini qabul qilish uchun zarur axborotlarni tezkor shakllantirish bilan bog'liq masalalar kuzatiladi.

Tadqiqot obyekti hisoblangan "Muborak gazni qayta ishlash zavodi" MCHJda ham ishlab chiqarish va boshqaruv jarayonlarini raqamlashtirish bo'yicha salmoqli ishlar amalga oshirilgan. Korxonada SCADA, DCS, MES va ERP tizimlari faoliyat yuritayotgan bo'lsa-da, laboratoriya ma'lumotlarini boshqaruvchi LIMS hamda energiya hisobini avtomatlashtirilgan boshqarish tizimlarining korporativ axborot muhiti bilan integratsiya darajasini yanada rivojlantirish imkoniyatlari mavjud. Xususan, laboratoriya natijalarining ERP tizimiga qo'lda kiritilishi ma'lumotlarning 4–8 soat vaqt oralig'ida uzatilishiga hamda inson omili bilan bog'liq xatoliklar yuzaga kelishiga sabab bo'lishi mumkin. Shuningdek, energiya sarfi bo'yicha ma'lumotlarni boshqaruv tizimlari bilan yanada chuqur integratsiya qilish energiya samaradorligini kompleks baholash imkoniyatlarini kengaytiradi.

Shu nuqtai nazardan, neft-gaz sanoati korxonalarida axborot almashinuvini takomillashtirish, ma'lumotlar integratsiyasini kuchaytirish hamda yagona ma'lumotlar omborini shakllantirish muhim ilmiy va amaliy ahamiyatga ega. Tadqiqotning maqsadi raqamli transformatsiya sharoitida "Muborak gazni qayta ishlash zavodi" MCHJ misolida axborot almashinuvini takomillashtirishning tashkiliy, texnologik va iqtisodiy mexanizmlarini asoslashdan iborat. Ushbu maqsadga erishish korxonada ma'lumotlar to'liqligini oshirish, boshqaruv qarorlarining aniqligini kuchaytirish hamda sun'iy intellekt va analitik texnologiyalarni samarali joriy etish uchun zarur shart-sharoitlarni yaratishga xizmat qiladi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Raqamli transformatsiya jarayonlarining jadallashuvi sanoat korxonalarida axborot almashinuvi tizimlarini takomillashtirish bo'yicha ilmiy tadqiqotlar ko'lamini kengaytirmoqda. Ayniqsa, neft-gaz sanoatida ishlab chiqarish, laboratoriya va korporativ boshqaruv tizimlari o'rtasida integratsiyalashgan axborot muhitini shakllantirish masalalari xorijiy va mahalliy olimlar tomonidan keng o'rganilgan.

Xorijiy tadqiqotchilar orasida A.N. Dmitrievskiy va N.A. Yeremin neft-gaz sanoatida raqamli ekotizimlarni shakllantirish masalalarini tadqiq etib, raqamlashtirish jarayonining samaradorligi ma'lumotlar integratsiyasi va yagona axborot platformasini yaratish bilan bevosita bog'liqligini asoslab berganlar. Ularning fikricha, geologik, texnologik va boshqaruv ma'lumotlarining yagona muhitda birlashtirilishi sun'iy intellekt hamda bashoratli tahlil texnologiyalarini joriy etishning asosiy sharti hisoblanadi.

M. Porter va J. Heppelmann sanoat korxonalarida “aqli ishlab chiqarish” konsepsiyasini ishlab chiqib, raqamli texnologiyalar asosida real vaqt rejimida ma’lumotlar almashinuvini tashkil etish korxonalar raqobatbardoshligini oshirishini ta’kidlaydilar. S. Ross, P. Weill va J. Woerner tadqiqotlarida esa korxonalar raqamli transformatsiyasida ma’lumotlarni boshqarish va integratsiyalashgan axborot infratuzilmasining ahamiyati yoritilgan.

Neft-gaz sanoatida axborot standartlarini ishlab chiqish bo’yicha Energy Standards tashkiloti tomonidan taklif etilgan WITSML, PRODML va RESQML standartlari turli axborot tizimlari o’rtasida ma’lumotlar almashinuvini samarali tashkil etish mexanizmi sifatida baholanadi. *Frontiers in Earth Science* jurnalida chop etilgan tadqiqotlarda ma’lumotlarni boshqarish (*Data Governance*) tamoyillari raqamli transformatsiyaning institutsional asosi sifatida e’tirof etilgan. Deloitte, Ernst & Young hamda McKinsey kompaniyalari hisobotlarida ham neft-gaz korxonalarida ma’lumotlarning tarqoq shakllanishi boshqaruv samaradorligini oshirishda e’tibor qaratilishi lozim bo’lgan muhim omillardan biri sifatida qayd etilgan.

Mahalliy olimlardan B.A. Begalov, R.X. Ayupov, G.R. Boltaboyev va M.K. Abdullayev raqamli iqtisodiyot sharoitida korxonalarini boshqarishda raqamli texnologiyalarning o’rnini o’rganib, axborot resurslaridan samarali foydalanish raqobatbardoshlikni oshirishga xizmat qilishini ta’kidlaganlar. B.Yu. Xodiyev va A.V. Vahobovning ilmiy ishlarida iqtisodiyot tarmoqlarini raqamlashtirish, ma’lumotlar bazalarini shakllantirish va raqamli platformalarni rivojlantirish masalalariga alohida e’tibor qaratilgan.

Shuningdek, S.S. G’ulomov tadqiqotlarida sun’iy intellekt, katta hajmdagi ma’lumotlar va biznes-analitika texnologiyalarining boshqaruv qarorlarini qabul qilishdagi ahamiyati yoritilgan. Mazkur ilmiy qarashlar korxonalarda axborot tizimlarini integratsiyalash va yagona raqamli muhitni shakllantirish samaradorlikni oshirishning muhim omili ekanligini ko’rsatadi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Tadqiqotda neft-gaz sanoati korxonalarida axborot almashinuvini takomillashtirishning nazariy va amaliy jihatlarini o’rganishga qaratilgan kompleks metodologik yondashuvdan foydalanildi. Tadqiqot jarayonida tizimli yondashuv asosida korxonaning ishlab chiqarish, laboratoriya va korporativ boshqaruv tizimlari o’rtasidagi axborot oqimlari tahlil qilindi. Xususan, SCADA, DCS, MES, ERP, LIMS hamda energiya monitoringi tizimlari faoliyati o’rganilib, ularning o’zaro integratsiyalashuv darajasi baholandi.

Tadqiqotning metodologik asosini tizimli tahlil, qiyosiy tahlil, iqtisodiy-statistik tahlil, kuzatish hamda axborot oqimlarini xaritalash usullari tashkil etdi. Tizimli tahlil yordamida axborot almashinuvini jarayonining o’ziga xos jihatlari va ularning ishlab chiqarish samaradorligiga ta’siri aniqlandi. Qiyosiy tahlil usuli orqali “Muborak gazni qayta ishlash zavodi” MCHJdagi mavjud amaliyot jahon neft-gaz kompaniyalari tajribasi bilan taqqoslandi. Iqtisodiy-statistik tahlil asosida axborot integratsiyasini yanada rivojlantirish imkoniyatlarining korxonalar faoliyatiga ta’siri baholandi.

Shuningdek, korxonadagi ma’lumotlar oqimlari xaritasi tuzilib, axborotlarning shakllanishi, uzatilishi va qayta ishlanish bosqichlari o’rganildi. Olingan natijalar asosida OPC UA, WITSML va PRODML standartlariga tayangan integratsiyalashgan axborot almashinuvini arxitekturasi ishlab chiqildi hamda uning kutilayotgan iqtisodiy va tashkiliy samaradorligi baholandi.

TAHLIL VA NATIJALAR

“Muborak gazni qayta ishlash zavodi” MCHJda axborot almashinuvini tizimining amaldagi holatini baholash natijalari shuni ko’rsatdiki, korxonada bir qator zamonaviy axborot tizimlari joriy etilgan va ular ishlab chiqarish hamda boshqaruv jarayonlarini raqamlashtirishda muhim o’rin tutmoqda. Shu bilan birga, mazkur tizimlar o’rtasidagi integratsiya darajasini yanada takomillashtirish imkoniyatlari mavjud. Xususan, SCADA, DCS, MES va ERP tizimlari o’rtasida ma’lumotlar almashinuvini yo’lga qo’yilgan bo’lsa, LIMS hamda energiya hisobini avtomatlashtirilgan boshqarish tizimining (EHABT) yagona axborot muhiti bilan integratsiyasini yanada kengaytirish imkoniyatlari mavjud.

Tahlillar natijasida korxonadagi umumiy ma’lumotlar omborining to’liqlik darajasi taxminan 60 foizni tashkil etishi aniqlangan. Bu esa axborot oqimlarini yanada integratsiyalash va ma’lumotlar almashinuvining uzluksizligini ta’minlash orqali boshqaruv samaradorligini oshirish uchun qo’shimcha imkoniyatlar mavjudligini ko’rsatadi (1-jadval).

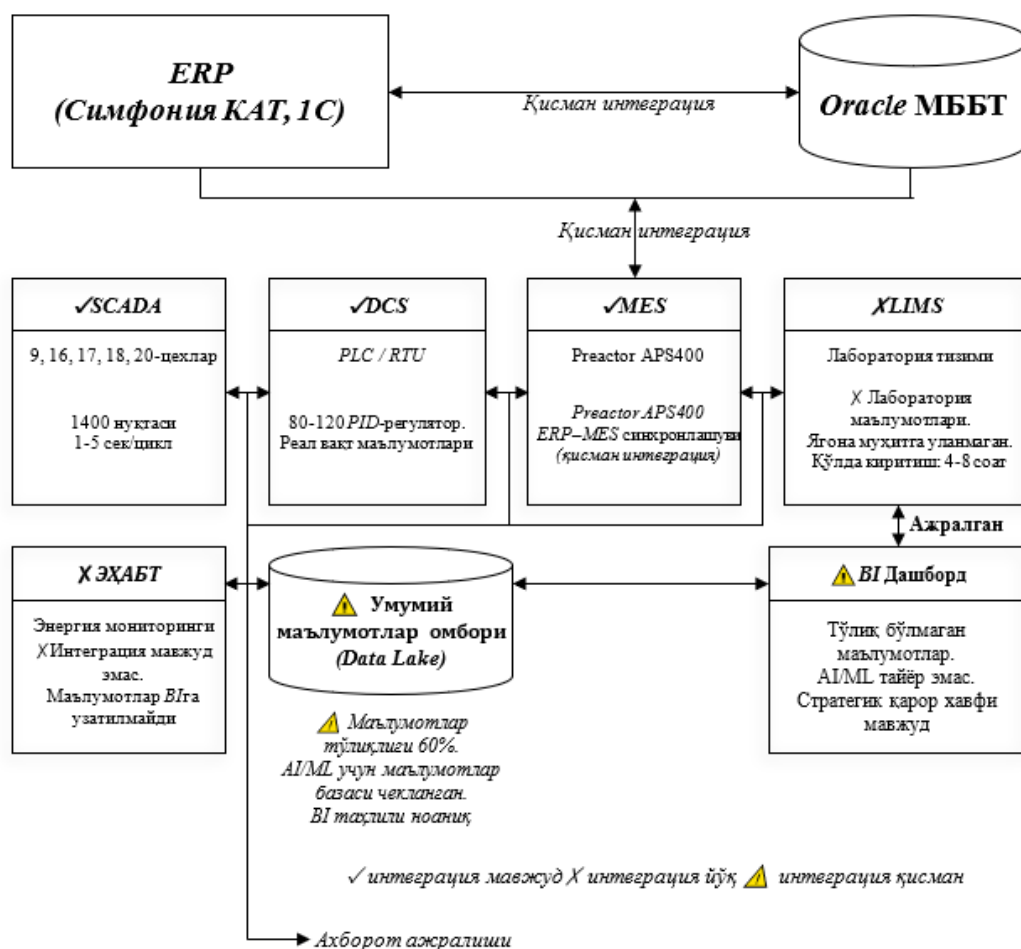

1-jadval

“Muborak gazni qayta ishlash zavodi” MCHJda axborot almashinuvi muammolarining ishlab chiqarish samaradorligiga ta'siri¹

Muammo turi	Amaldagi holat	Ta'siri
LIMS ma'lumotlarining qo'lda kiritilishi	4–8 soat kechikish	Ma'lumotlar xatoligi 8–12 %
EHABT ma'lumotlarining integratsiyalanmaganligi	Real vaqt monitoringi mavjud emas	Energiya samaradorligi pasayadi
Ma'lumotlar standartlashuvining pastligi	Turli tizimlarda turlicha nomlanish	AI/ML aniqligi 30–40 % ga kamayadi
OPC-DA va OPC-UA nomuvofiqligi	5–15 daqiqa kechikish	Tezkor boshqaruv cheklanadi
Integratsiyalashmagan axborot maydoni	BI hisobotlari to'liq emas	Qarorlar aniqligi 20–25 % ga pasayadi

Tahlil natijalari korxonada axborot oqimlarining uzluksizligini ta'minlash uchun LIMS va EHABT tizimlarini yagona ma'lumotlar omboriga integratsiya qilish zarurligini ko'rsatdi. Shuningdek, OPC-UA, WITSML va PRODML standartlarini joriy etish ma'lumotlar almashinuvi sifatini yaxshilashga xizmat qilishi aniqlandi. Taklif etilgan integratsiyalashgan arxitektura ma'lumotlar to'liqligini 60 foizdan 100 foizgacha oshirish imkonini beradi (1-rasm).

1-rasm. “Muborak gazni qayta ishlash zavodi” MCHJda axborot almashinuvining amaldagi holati

1 Manba: Muallif tominidan “Muborak gazni qayta ishlash zavodi” MCHJ ma'lumotlari asosida tuzilgan

1-rasmda SCADA, DCS, MES va ERP tizimlari o'rtasida qisman integratsiya mavjudligi, LIMS va EHABT tizimlarining esa yagona axborot muhitidan ajralgan holda faoliyat yuritayotgani aks ettirilgan. Mazkur holat BI dashbordlari va sun'iy intellekt algoritmlarining to'liq ishlashiga to'sqinlik qilmoqda (2-jadval).

2-jadval

Taklif etilgan integratsiyalashgan axborot arxitekturasi natijalari²

Ko'rsatkich	Amaldagi holat	Taklif etilgan holat
Ma'lumotlar integratsiyasi	60 %	100 %
LIMS ma'lumotlari uzatilishi	4–8 soat	Real vaqt rejimida
Qaror qabul qilish tezligi	O'rtacha	Yuqori
BI tahlillari aniqligi	Cheklangan	Yuqori
AI/ML samaradorligi	Past	30–40 % ga yuqori

Olingan natijalar shuni ko'rsatadiki, axborot tizimlarini integratsiyalash va yagona ma'lumotlar omborini shakllantirish korxonada raqamli transformatsiya samaradorligini sezilarli darajada oshiradi. Natijada boshqaruv qarorlarining aniqligi ortadi, energiya va ishlab chiqarish resurslaridan foydalanish samaradorligi yaxshilanadi hamda sun'iy intellekt asosidagi tahliliy tizimlarni joriy etish uchun zarur infratuzilma yaratiladi.

Tadqiqot natijalari neft-gaz sanoati korxonalarida raqamli transformatsiya jarayonlarining samaradorligi ko'p jihatdan axborot almashinuvi tizimlarining integratsiyalashuv darajasiga bog'liqligini ko'rsatdi. "Muborak gazni qayta ishlash zavodi" MCHJ misolida olib borilgan tahlillar korxonada zamonaviy SCADA, DCS, MES va ERP tizimlari joriy etilganligini hamda ularning ishlab chiqarish va boshqaruv jarayonlarida faol qo'llanilayotganligini tasdiqladi. Shu bilan birga, ayrim axborot manbalarini yagona ma'lumotlar muhitiga integratsiyalash darajasini yanada rivojlantirish imkoniyatlari mavjudligi aniqlandi. Xususan, laboratoriya axborot tizimi (LIMS) hamda energiya hisobini avtomatlashtirilgan boshqarish tizimining korporativ boshqaruv platformalari bilan integratsiyasini kengaytirish axborot oqimlarining uzluksizligini yanada ta'minlash imkonini beradi. Natijada ma'lumotlarni qayta ishlash va ulardan foydalanish jarayonlarining tezkorligi hamda boshqaruv qarorlarining aniqligini oshirish uchun qo'shimcha sharoitlar yaratiladi.

Olingan natijalar xorijiy tadqiqotchilar tomonidan ilgari surilgan ilmiy qarashlarni tasdiqlaydi. Xususan, A.N. Dmitrievskiy va N.A. Yeremin neft-gaz sanoatida raqamli ekotizimlarni shakllantirish uchun turli axborot tizimlarini yagona platforma asosida integratsiyalash zarurligini ta'kidlaganlar. Tadqiqot davomida aniqlangan holatlar ham ma'lumotlarning turli tizimlarda shakllanishi va ularni standartlashtirish jarayonlarini yanada takomillashtirish zarurligi bilan bog'liqligini ko'rsatdi. Bu esa korxonada sun'iy intellekt va biznes-analitika texnologiyalaridan foydalanish ko'lamini kengaytirish hamda mavjud ma'lumotlar bazasining amaliy samaradorligini oshirish uchun qo'shimcha imkoniyatlar yaratadi.

Muhokama natijalari shuni ko'rsatadiki, axborot almashinuvini takomillashtirish faqat texnik modernizatsiya bilan cheklanib qolmasligi lozim. Xalqaro tajriba ma'lumotlarni boshqarish, standartlashtirish va kadrlar salohiyatini rivojlantirish texnologik yangilanishlar bilan uyg'un holda amalga oshirilganda yuqori natijalarga erishish mumkinligini tasdiqlaydi. Shu nuqtai nazardan, korxonada yagona ma'lumotlar lug'atini shakllantirish, ma'lumotlarni boshqarish mexanizmlarini takomillashtirish hamda xodimlarning raqamli kompetensiyalarini rivojlantirish muhim ahamiyat kasb etadi.

Tahlillar asosida OPC UA, WITSML va PRODML standartlariga tayangan integratsiyalashgan axborot arxitekturasi korxonada uchun istiqbolli yechim sifatida baholandi. Mazkur yondashuv ma'lumotlar almashinuvining uzluksizligini ta'minlash, real vaqt rejimida monitoringni tashkil etish hamda turli axborot tizimlari o'rtasida uzviy bog'liqlikni kuchaytirish imkonini beradi. Shuningdek, yagona ma'lumotlar omborining shakllantirilishi boshqaruv qarorlarining ishonchiligi oshirib, sun'iy intellekt va mashinali o'qitish texnologiyalarini qo'llash uchun zarur bo'lgan axborot bazasini yaratadi.

Umuman olganda, tadqiqot natijalari neft-gaz sanoati korxonalarida axborot almashinuvini takomillashtirish raqamli transformatsiyaning muhim tarkibiy qismi ekanligini tasdiqladi. Taklif etilgan tashkiliy va texnologik yechimlarni bosqichma-bosqich joriy etish ishlab chiqarish samaradorligini oshirish, resurslardan foydalanishni optimallashtirish hamda boshqaruv tizimlarining raqamli rivojlanishini jadallashtirishga xizmat qiladi. Bu esa

2 Manba: muallif hisob-kitoblari asosida tuzilgan

korxonalarining uzoq muddatli raqobatbardoshligini mustahkamlash va sanoatda innovatsion rivojlanishni qo'llab-quvvatlashning muhim omillaridan biri hisoblanadi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Raqamli transformatsiya sharoitida neft-gaz sanoati korxonalarida axborot almashinuvini samarali tashkil etish ishlab chiqarish jarayonlari barqarorligini ta'minlash va boshqaruv qarorlari sifatini oshirishning muhim omillaridan biri hisoblanadi. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, "Muborak gazni qayta ishlash zavodi" MCHJda SCADA, DCS, MES va ERP tizimlari samarali faoliyat yuritmoqda. Shu bilan birga, LIMS hamda energiya hisobini avtomatlashtirilgan boshqarish tizimlarini korporativ axborot muhiti bilan integratsiyalash darajasini yanada rivojlantirish imkoniyatlari mavjud. Mazkur yo'nalishda amalga oshiriladigan chora-tadbirlar ma'lumotlar almashinuvining tezkorligini oshirish, axborotlarning to'liqligini ta'minlash va boshqaruv qarorlarining aniqligini kuchaytirishga xizmat qiladi.

Tahlillar asosida korxonada axborot oqimlarini boshqarish jarayonida ma'lumotlarni standartlashtirish, turli axborot tizimlari o'rtasidagi integratsiyani kengaytirish hamda ayrim jarayonlarni avtomatlashtirish bo'yicha qo'shimcha imkoniyatlar mavjudligi aniqlandi. Ushbu yo'nalishlarni rivojlantirish sun'iy intellekt va biznes-analitika texnologiyalaridan foydalanish samaradorligini oshirish hamda raqamli transformatsiya natijadorligini yanada kuchaytirish imkonini beradi.

Tadqiqot davomida aniqlangan rivojlantirish yo'nalishlarini amalga oshirish maqsadida OPC UA, WITSML va PRODML standartlariga asoslangan integratsiyalashgan axborot almashinuvini arxitekturasi taklif etildi. Ushbu yondashuv turli axborot tizimlarini yagona ma'lumotlar ombori asosida birlashtirish, real vaqt rejimida monitoringni tashkil etish va ma'lumotlar to'liqligini oshirish imkonini beradi. Shuningdek, taklif etilgan yechimlar boshqaruv qarorlarining aniqligini yanada oshirish, ishlab chiqarish samaradorligini yaxshilash hamda sun'iy intellekt texnologiyalarini joriy etish uchun zarur axborot infratuzilmasini shakllantirishga xizmat qiladi.

Umuman olganda, neft-gaz sanoati korxonalarida axborot almashinuvini takomillashtirish bo'yicha ishlab chiqilgan tashkiliy va texnologik takliflarni amaliyotga bosqichma-bosqich joriy etish ma'lumotlar integratsiyasi darajasini oshirish, resurslardan samarali foydalanishni ta'minlash va korxonalarining raqamli rivojlanish salohiyatini kuchaytirishga imkon beradi. Shu jihatdan, tadqiqot natijalari neft-gaz sanoatida raqamli boshqaruv tizimlarini rivojlantirish hamda zamonaviy axborot texnologiyalaridan foydalanish samaradorligini oshirishga qaratilgan ilmiy-amaliy tavsiyalarni shakllantirishda muhim ahamiyat kasb etadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Abdullayev M.K. Korxonada boshqaruvida axborot tizimlaridan samarali foydalanish jarayonlarining tadqiqi: iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD) dissertatsiyasi. – Toshkent, 2019. – 156 b.
2. Ayupov R.X., Boltaboyev G.R. *Raqamli iqtisodiyot asoslari*. – Toshkent: Fan va texnologiyalar, 2020. – 432 b.
3. Xodiyev B.Yu., Shodmonov Sh.Sh., G'afurov U.V. *Iqtisodiyot nazariyasi*. – Toshkent: Iqtisod-Moliya, 2019. – 512 b.
4. G'ulomov S.S. *Raqamli iqtisodiyot va elektron biznes*. – Toshkent: Iqtisodiyot, 2021. – 368 b.
5. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Yoqilg'i-energetika sohasida davlat nazorati mexanizmlarini takomillashtirish va «Raqamli energonazorat» tizimini joriy etish to'g'risida"gi PF-77-son Farmoni. – 2023-yil 24-may.
6. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Neft va gaz sohasida ta'lim-ishlab chiqarish klasterini tashkil etish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PQ-309-son Qarori. – 2022-yil 7-iyul.
7. Dmitrievskiy A.N., Yeremin N.A. Bolshiye geodannye v tsifrovoy neftegazovoy ekosisteme // *Neftyanoye xozyaystvo*. – 2018. – № 2. – S. 31–37.
8. Dmitrievskiy A.N., Yeremin N.A. Tsifrovaya modernizatsiya neftegazovogo kompleksa Rossii // *Energeticheskaya politika*. – 2018. – № 5. – S. 6–15.
9. Porter M.E., Heppelmann J.E. How Smart, Connected Products Are Transforming Competition // *Harvard Business Review*. – 2014. – Vol. 92, No. 11. – P. 64–88.
10. Weill P., Woerner S.L. *What's Your Digital Business Model? Six Questions to Help You Build the Next-Generation Enterprise*. – Boston: Harvard Business Review Press, 2018. – 256 p.
11. Data Governance Facilitate Digital Transformation of Oil and Gas Industry // *Frontiers in Earth Science*. – 2022. – Vol. 10. – Article 861091.
12. Ernst & Young. *Digital Transformation in Oil and Gas Industry: Challenges and Opportunities*. – London: EY Global Report, 2022.

13. Deloitte. *Digital Transformation and Data Management in the Oil and Gas Sector*. – New York: Deloitte Insights, 2022.
14. *Oil & Gas Data Management Market Report 2023–2028: Global Industry Analysis and Forecast Report*. – London: Market Research Future, 2023.
15. Energy Standards Organization. *WITSML, PRODML and RESQML Standards Overview*. – Houston, 2023.
16. *SCADA & ERP Data Fragmentation in Oil & Gas Industry: DRI Guide*. – Innoflexion Research Report, 2024.
17. McKinsey & Company. *The Digital Future of Oil and Gas*. – New York: McKinsey Global Institute, 2021.

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz HAKIMOV

Musahhih: Zokir ALIBEKOV

Sahifalovchi va dizayner: Hasan MAQSUDOV

2026. № 5 (3)

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelmasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin. Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

EI.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: @iqtisodiyot_77

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>